

WOJEWODA POMORSKI

WK-I.431.12.2019.RZ

Gdańsk, dnia lipca 2019 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Starostwo Powiatowe w Tczewie ¹ (dalej: <i>starostwo</i>)
Przedmiot kontroli:	realizacja zadań mających na celu udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej
Okres objęty kontrolą:	od 1 października 2018 r. do 31 marca 2019 r.
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	kontrola pozaplanowa, w trybie zwykłym, na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ²
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	21-22 maja 2019 r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Augustyn – starosta powiatu tczewskiego ³ (dalej: <i>starosta</i>) wybrany na kadencję 2018-2023 Adam Dzwonkowski – starosta powiatu tczewskiego ⁴ wybrany na kadencję 2014-2018.
Skład zespołu kontrolującego	Roman Zanewycz – starszy inspektor wojewódzki, kierownik zespołu kontrolującego, Piotr Guz – inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolującego ⁵
Informacje wstępne <p>Dnia 15 czerwca 2018 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw. Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (dalej: <i>umpp</i>) zaczęły funkcjonować nowe usługi - nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i nieodpłatna mediacja oraz rozszerzono katalog beneficjentów. Oznacza to, że od dnia 1 stycznia 2019 r. do uzyskania pomocy uprawniona jest każda osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Ustawa nakłada również na powiaty obowiązek realizacji zadań z zakresu edukacji prawnej. System⁶ gwarantuje bezpłatny dostęp do darmowych porad prawnych oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w lokalnych społecznościach. Stopniowo będzie też wdrażana nieodpłatna mediacja.</p> <p><u>Minister Sprawiedliwości mając na uwadze zapewnienie jakości świadczonych usług polecił wojewodom</u></p>	

¹ ul. Piaskowa 2, 83-110 Tczew

² t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2234 ze zm.

³ Uchwałą nr I/4/2018 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 19 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Starosty Tczewskiego, akta kontroli str. 27.

⁴ Uchwałą nr I/3/14 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 1 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty Tczewskiego, akta kontroli str. 26.

⁵ Upoważnienie nr 38/2019 z dnia 20 maja 2019 r., akta kontroli str. 509.

⁶ Od początku roku 2016 na terenie całej Polski rozpoczął funkcjonować system darmowej pomocy prawnej. Jest to rezultat wejścia w życie ustawy przygotowanej w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładającej stworzenie ogólnopolskiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

przeprowadzenie kontroli, mających potwierdzić wdrożenie w powiatach najważniejszych aspektów realizacji znowelizowanej ustawy.

W związku z powyższym przeprowadzono kontrolę systemu nieodpłatnej pomocy prawnej (dalej: *npp*) pod względem organizacyjnym, merytorycznym i jakości obsługi osób uprawnionych.

W celu realizacji systemu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2019 r. Zarząd Powiatu Tczewskiego podjął :

- w dniu 17 października 2018 r. Uchwałą Nr 212/671/18⁷ w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2019,
- w dniu 26 października 2018 r. Uchwałą Nr 213/674/18⁸ zmieniającą uchwałę w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2019 roku,
- w dniu 6 grudnia 2018 r. Uchwałą Nr 4/15/2018⁹ w sprawie powierzenia prowadzenia w 2019 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w Subkowach oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Tczewie i Gniewie.

Zgodnie z §24 pkt 17 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Tczewie przyjętym Uchwałą Nr 5/20/18¹⁰ Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 13 grudnia 2018 r., do Wydziału Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON (SP) należy realizacja zadań nałożonych na powiat ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej na terenie powiatu tczewskiego. Osoby, którym powierzono prowadzenie spraw dotyczących zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, realizowanego przez powiat polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwu obywatelskiemu oraz edukacji prawnej zatrudnione są na stanowisku inspektora oraz podinspektora w ww. wydziale SP. Potwierdzenie przyjęcia wskazanych powyżej zadań znajduje się zakresach czynności¹¹, podpisanych przez pracowników w dniu 05.12.2018 r. oraz w dniu 02.01.2019 r.

Ustalenia

Liczbę punktów przypadającą na dany powiat oblicza się według zasady określonej w art. 20 ust. 4 *unpp*. Zgodnie z powyższym powiat tczewski zobowiązany był uruchomić pięć punktów, dwa punkty prowadzone samodzielnie, w którym pomoc prawną świadczyć będą adwokaci i radcowie prawni. Natomiast trzy kolejne, stosownie do art. 11 *unpp*, powiat powinien powierzyć wyłonionym w otwartym konkursie ofert organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego, przy czym jeden przeznaczony jest na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a dwa na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

I. Procedura podejmowania czynności w przypadku punktów prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych

Ustalono, że realizując obowiązek wynikający z art. 10 *unpp* w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokatów i radców prawnych na terenie powiatu tczewskiego, zawarto następujące porozumienie:

- Porozumienie w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu tczewskiego zawarte w dniu 30 listopada 2018 r. pomiędzy Powiatem Tczewskim a Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Gdańsku (dalej: *OIRP*) oraz Okręgową Radą Adwokacką

⁷ Akta kontroli, str. 28-40.

⁸ Akta kontroli, str. 754-755.

⁹ Akta kontroli, str. 41-42.

¹⁰ Akta kontroli, str. 73-120.

¹¹ Akta kontroli, str. 121-124.

w Gdańsku (dalej: *ORA*)¹².

Zarówno *ORA*, jak i *OIRP* zobowiązały się w §2 ust 4 zawartego porozumienia do przedłożenia Powiatowi imiennych wykazów odpowiednio adwokatów i radców prawnych oraz ich zastępców wraz z danymi kontaktowymi, którzy gotowi są udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej w poszczególnych punktach. Stosowne pisma potwierdzające wywiązanie się z tego obowiązku wpłynęły do Starostwa Powiatowego w Tczewie dnia 3 grudnia 2018 r.¹³ Załącznikami do zawartego porozumienia są:

- 1) harmonogram funkcjonowania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, w których pomocy będą udzielać radcowie prawni i adwokaci,
- 2) wykaz planowanych punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub nieodpłatnej pomocy wraz z harmonogramami ich funkcjonowania, których prowadzenie Powiat zamierza powierzyć organizacjom pozarządowym,
- 3) wykaz wyposażenia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowanych na terenie powiatu tczewskiego.

O zawartym porozumieniu stosownie do zapisu art. 10 ust. 3 *unpp* poinformowano wojewodę¹⁴.

Dnia 7 grudnia 2018 r. do Starostwa Powiatowego w Tczewie wpłynął wniosek¹⁵ w sprawie zmiany obsady punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, wniosek podpisany został przez adwokatów, którzy wyrazili wolę zamiany. Załącznikami do wniosku było oświadczenie z dnia 7 grudnia 2018 r. potwierdzające gotowość zamiany punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez adwokatów, a także pismo *ORA* z dnia 6 grudnia 2018 r. W piśmie tym, Komisja Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Okręgowej Rady Adwokackiej informuje, iż w miejsce adwokata wskazanego przez *ORA* do świadczenia *npp* w punkcie w Gdańsku może wstąpić adwokat wskazany przez *ORA* do świadczenia *npp* w punkcie w Tczewie. Warunkiem wstąpienia będzie oświadczenie woli zamiany przez obu adwokatów i zgoda powiatu na w/w. Ponadto *ORA* poinformowała, że osoby zastępców pozostają bez zmian.

Dnia 21 grudnia 2018 r. zawarto umowę pomiędzy Powiatem Tczewskim a adwokatem¹⁶ o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej. Natomiast umowę z radcą prawnym¹⁷ o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej podpisano 28 grudnia 2018 r., która następnie na mocy porozumienia¹⁸, uległa rozwiązaniu z dniem 28 lutego 2019 r. W piśmie przesłanym 28 lutego 2019 r. za pomocą poczty elektronicznej *OIRP* wyznaczyła nowego radcę prawnego (dotychczasowego zastępcę), natomiast informacja o wskazaniu zastępcy przesłana została w ten sam sposób dnia 6 marca 2019 r. Umowę z wyznaczonym radcą prawnym¹⁹ podpisano 28 lutego 2019 r. Dokonana analiza treści zawartych umów wykazała, że zawierają one wszystkie elementy określone przepisem art. 6 ust. 2 *unpp*. Ponadto w umowach, stosownie do art. 8 ust. 3 *unpp* określono dni i godziny udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu, przez co najmniej 4 godziny dziennie. Umowy zawierają także zapisy, o których mowa w art. 8 ust. 6-7 *unpp*, uprawniające Starostę Tczewskiego do wydłużenia czasu pracy prowadzonego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej do co najmniej 5 godzin dziennie, bez zwiększenia wynagrodzenia określonego w umowie. Na pytanie dotyczące zaistniałych przypadków zgłoszeń, przez osoby, o których mowa w art. 8 ust. 8 *unpp*, potrzeby udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia

¹² Akta kontroli, str. 135-140.

¹³ Akta kontroli, str. 510-533.

¹⁴ Pismo z dnia 17 grudnia 2018 r., znak SP.5330.4.2018, akta kontroli str. 545-546.

¹⁵ Akta kontroli, str. 510-533.

¹⁶ Akta kontroli, str. 260-265.

¹⁷ Akta kontroli, str. 272-277.

¹⁸ Akta kontroli, str. 278.

¹⁹ Akta kontroli, str. 266-271.

nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego starosta w piśmie znak SP.5330.4.2018 z dnia 20 maja 2019 r.²⁰ odpowiedział: „W pierwszym kwartale 2019 r. zostały udzielone 3 porady w miejscu zamieszkania. Osoby oświadczyły, że z względu na znaczną niepełnosprawność nie mogą dotrzeć do punktu. W Biurze Obsługi Klienta Starostwa Powiatowego w Tczewie zamontowana jest pętla indukcyjna, dzięki której osoby korzystające a aparatów słuchowych mogą bez problemu porozumieć się z urzędnikami (wydruk z strony internetowej). Osoby niemówiące i niesłyszące mogą bezpłatnie skorzystać z usług tłumacza języka migowego. Chęć skorzystania z usług tłumacza należy zgłosić do Biura Obsługi Klienta Starostwa Powiatowego w Tczewie, co najmniej na 3 dni robocze z wyłączeniem sytuacji nagłych (wydruk w załączeniu)”. Z informacji uzyskanej od starosty²¹ wynika, iż nie było przypadków zgłaszania przez gminy powiatu zapotrzebowania na usługi *npp* i *npo*.

II. Procedura podejmowania czynności w przypadku prowadzenia punktów przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego

Powiat Tczewski, stosownie do przepisu art. 11 ust. 2 *unpp* podjął działania zmierzające do powierzenia organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego prowadzenia jednego punktu w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej i dwóch punktów świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Działania te prowadzone były w trybie otwartego konkursu ofert²², o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (dalej *udpp*)²³. W dniu 17 października 2018 r. Zarząd Powiatu Tczewskiego podjął Uchwałę Nr 212/671/18 w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2019, zmieniona Uchwałą Nr 213/674/18 z dnia 26 października 2018 r. W ogłoszeniu wskazano, iż zadanie polegać będzie na prowadzeniu dwóch punktów, w których świadczone będzie nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna oraz jednego punktu, w którym świadczona będzie nieodpłatna pomoc prawna, z określeniem miejsca ich zlokalizowania. Określono jednocześnie harmonogram dyżurów w poszczególnych punktach. W ogłoszeniu wskazano m.in., iż w ramach umowy, organizacji pozarządowej powierzone będzie jednocześnie zadanie z zakresu edukacji prawnej, do czego zobowiązuje zapis art. 11 ust. 7 *unpp*. Ponadto stosownie do zapisu art. 11 ust. 6b *unpp*, w ogłoszeniu zamieszczono informację o możliwości dołączenia przez organizację pozarządową w składanej ofercie, porozumień o wolontariacie zawartych w osobami, które będą wykonywały świadczenia w ramach prowadzonego punktu, w tym służyły asystą osobom, mającym trudność w samodzielnej realizacji porady, w szczególności z powodu niepełnosprawności, podeszłego wieku albo innych okoliczności życiowych. Składanie ofert wyznaczono do dnia 13 listopada 2018 r. Zauważyć należy, iż treść art. 13 ust. 1 *udpp* wskazuje, iż termin do składania ofert nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia, o którym mowa w ust. 3.

W dniu 6 grudnia 2018 r. Uchwałą Nr 4/15/18²⁴ Zarządu Powiatu Tczewskiego dokonano wyboru organizacji pozarządowych, tj.: Stowarzyszenia OVUM z siedzibą w Gdyni oraz Zaborskiego Towarzystwa Naukowego w Brusach do realizacji zadań publicznych polegających na prowadzeniu dwóch punktów: nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Tczewie i w Gniewie oraz punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Subkowach w zakresie wraz z zadaniami dot. edukacji prawnej.

W oparciu o ww. uchwałę Zarządu Powiatu Tczewskiego zawarto nw. umowy:

²⁰ Pismo z dnia 20 maja 2019 r., znak SP 5330.4.2018, akta kontroli str. 547-549.

²¹ j.w.

²² Akta kontroli str. 28-40.

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 688.

²⁴ Akta kontroli, str. 41-42.

1. Umowa nr SP.032.549.2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. zawarta pomiędzy Powiatem Tczewskim, reprezentowanym przez Zarząd Powiatu, a Stowarzyszeniem OVUM reprezentowanym przez Prezesa na realizację zadania publicznego pod nazwą „*Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Gniewie*”²⁵,
2. Umowa nr SP.032.550.2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. zawarta pomiędzy Powiatem Tczewskim, reprezentowanym przez Zarząd Powiatu, a Stowarzyszeniem OVUM reprezentowanym przez Prezesa stowarzyszenia na realizację zadania publicznego pod nazwą „*Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Tczewie*”²⁶,
3. Umowa nr SP.032.548.2018 z dnia 27 grudnia 2018 r. zawarta pomiędzy Powiatem Tczewskim, reprezentowanym przez Zarząd Powiatu, a Zaborskim Towarzystwem Naukowym reprezentowanym przez Prezesa stowarzyszenia na realizację zadania publicznego pod nazwą „*Nieodpłatna pomoc prawna w Subkowach*”²⁷.

Termin zawarcia ww. umów zgodny jest z terminem określonym w art. 11 *ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 czerwca 2018 r.*²⁸. Analiza treści zawartych w umowie wykazała, iż umowy zawierają elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6a) i art. 11 ust. 8 *unpp*. W umowach nie stwierdzono zapisów odnoszących się pkt 6b) *unpp* dot. określenia specjalizacji punktów npp, które zgodnie z ustawą posiadają charakter fakultatywny.

W trakcie czynności kontrolnych nie odnotowano przypadków, o których mowa w art. 11 ust. 9a *unpp* dot. nie zawarcia lub rozwiązania umowy z organizacją pozarządową.

III. Kontrola i nadzór starosty nad realizacją systemu npp

Mając na uwadze obowiązek wynikający z przepisu art. 11 ust.8 *unpp*, zweryfikowano czy starosta przeprowadził kontrolę wykonania zadania w punktach *npp* i *npo* w Tczewie, Subkowach oraz Gniewie. Stwierdzono, iż taka kontrola nie miała miejsca. Starosta w przedmiotowej sprawie udzielił odpowiedzi w uzupełniającym piśmie z dnia 23.05.2019 r., w którym to wyjaśnił: ²⁹ „... *Jednocześnie informuję, że w planie kontroli na rok 2019, zatwierdzonym przez Zarząd Powiatu Tczewskiego, zaplanowano przeprowadzenie kontroli problemowych w zakresie prawidłowości wykorzystania udzielonych dotacji celowych na realizację w 2019 r. następujących zadań: Nieodpłatna pomoc prawna w Subkowach, Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Gniewie oraz Punkt Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego w Tczewie.*” Powołując się na art. 11 ust.8 *unpp*, który stanowi o tym, że starosta kontroluje wykonywanie umowy przez organizację pozarządową, wyjaśnić należy, że ww. przepis nakłada obowiązek przeprowadzenia kontroli bez względu na występowanie jakichkolwiek przesłanek. Dokonane oględziny punktów NPP i NPO w m. Tczew, Subkowy oraz Gniew wykazały, że na tablicy ogłoszeń w punktach widnieją niezbędne informacje w zakresie *npp* i *npo*, ponadto stwierdzono, że we wszystkich ww. punktach zamontowane są urny, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie *nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego*. Potwierdzono, że części B *Kart pomocy* we wszystkich punktach przechowywane są w specjalnie do tego przeznaczonych, zamykanych i opisanych urnach. Przeprowadzone czynności kontrolne pozwoliły na stwierdzenie, że starosta zgodnie z zawartymi umowami, co miesiąc odbiera *Karty pomocy* część A oraz oświadczenia beneficjentów wraz

²⁵ Akta kontroli, str. 141-181.

²⁶ Akta kontroli, str. 182-222.

²⁷ Akta kontroli, str. 223-259.

²⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1467.

²⁹ Pismo Starosty Tczewskiego z dnia 23 maja 2019 r. znak SP.5330.4.2018, akta kontroli str. 740-753.

z oświadczeniem-informacjami dot. RODO. Do kontroli wytypowano, co 10 kartę z każdego miesiąca, tj. stycznia, lutego oraz marca z każdego punktu, w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w przypadku mniejszej ilości kart, do weryfikacji wybrano ostatnią kartę z danego miesiąca³⁰. Analiza przedstawionych do kontroli części A *Karty pomocy* za okres od stycznia do marca 2019 r. wykazała, iż na 15 poddanych kontroli kart A, tylko w 4 przypadkach osoby korzystające z nieodpłatnej pomocy prawnej nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wyraziły zgodę na wypełnienie i przekazanie części B *Karty pomocy*, co stanowi 26,7% wszystkich podanych kontroli kart. W większości przypadków wszystkie punkty kart A zostały wypełnione, za wyjątkiem punktów dot. mediacji (pkt. 5 – 5.1-5.3), których nie stwierdzono oraz karty z punktu NPP z Tczewa z dnia 4 marca 2019 r., w której stwierdzono, z uwagi na odmowę udzielenia informacji, brak wypełnienia pul nr 11-16 oraz karty z punktu NPP Subkowy z dnia 14 marca 2019 r., w którym stwierdzono brak wypełnienia pola – pkt. nr 6 i 7. Ponadto budzi zastrzeżenia czytelność wypełniania *Karty pomocy A*. W piśmie z dnia 20 maja 2019 r.³¹ Starosta Tczewski złożył wyjaśnienie, w którym to informuje, iż „... *Pracownicy Wydziału przeliczają ilość kart oraz ilość oświadczeń i o ewentualnych rozbieżnościach informują adwokata, radcę lub organizację. Pracownicy Wydziału przeglądają karty pomocy część A w celu stwierdzenia ewentualnych nieprawidłowości.*” Ustalono, że wykonawcy w podpisanych umowach mi.in. zostali zobowiązani do dokumentowania udzielanego nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz udzielanej nieodpłatnej pomocy prawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie oraz do przekazywania do zleceniodawcy w terminie do 10 każdego miesiąca *karty pomocy* wraz z oświadczeniami osób, które nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Ponadto kontrola wykazała, że monitorowanie punktualności rozpoczęcia i zakończenia dyżurów przez starostę odbywa się na podstawie ewidencji wydawanych i zdawanych kluczy za pokwitowaniem³². Jak wyjaśnił starosta w piśmie z dnia 20 maja 2019 r.³³: „*Zgodnie z zapisami zawartych umów z organizacjami pozarządowymi Zleceniodawca sprawuje kontrolę prawidłowości wykonywania zadania publicznego. Kontrola może być przeprowadzona w toku realizacji zadania publicznego oraz po niego zakończeniu. Osoby udzielające pomocy/świadczące nieodpłatnie porady obywatelskie przed pobraniem klucza od pomieszczenia dokumentują swoją obecność na listach obecności, w których znajdują się takie informacje jak: imię i nazwisko osoby pobierającej klucz, godzina pobrania klucza, godzina zdania klucza, podpis osoby. Listy te co miesiąc trafiają do pracowników Wydziału Zdrowia, Spraw Społecznych i PEFRON. Są każdorazowo analizowane (kopie list w załączeniu)(...)*”.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że zgodnie z obowiązkiem określonym w § 8 ust. 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego³⁴ (dalej: *rozporządzenia*) starosta, co najmniej raz w miesiącu odbiera i analizuje wpisy osób uprawnionych w cz. B *Karty pomocy* pod kątem ewentualnych uwag, wniosków oraz możliwości podniesienia jakości świadczonej usługi *npp* i *npo*³⁵. Analizie zostały poddane punkty dotyczące: życzliwego przyjęcia w punkcie, zrozumiałości przedstawionych informacji, przydatności porady, terminowości przyjęcia oraz jego lokalizacji i oznakowania. W ww. piśmie z dnia 20 maja 2019 r. Starosta tczewski złożył wyjaśnienie, w którym to informuje, iż „... *Raz w miesiącu pracownik Wydziału udaje się do punktu w Gniewie, Subkowach i Pelplinie i wyjmuje z urny karty pomocy część B. W punkcie w Tczewie czynności te są dokonywane częściej. Karty są analizowane. W związku z tym, iż dotychczas nie było negatywnych ocen ani opinii nie została sporządzona dodatkowa dokumentacja.*” Ponadto

³⁰ Karty część A, z punktów: npp Subkowy, npo Gniew, npo Tczew, npp Tczew i npp Pelplin, akta kontroli str. 378-496.

³¹ Pismo z dnia 20 maja 2019 r., akta kontroli, str. 547-549, pkt 10.

³² Pismo z dnia 20 maja 2019 r., akta kontroli, str. 547-549, pkt 2.

³³ j.w.

³⁴ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, Dz.U. z 2018 r. poz. 2492.

³⁵ Pismo Starosty Tczewskiego z dnia 23 maja 2019 r. znak OP.5330.4.2018, akta kontroli str. 750-753.

poinformował, „Ze względu na niewielką ilość karty pomocy część B pracownik Wydziału raz w miesiącu przesyła zanonimizowane skany kart pomocy odpowiednim dziekanom oraz organizacjom pozarządowym.”³⁶ Zauważyć należy, iż obowiązek wynikający z ww. rozporządzenia został zrealizowany, ponieważ części B Karty pomocy są przekazywane.

Zgodnie z informacją uzyskaną na obsłudze i funkcjonowanie punktów *npp* i *npo* do starostwa nie wpłynęły żadne skargi i wnioski³⁷.

Jak wskazuje treść art. 9 ust. 4 *unpp* starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu. Ustalono, iż stosownie do ww. przepisu informacje dotyczące działania systemu *npp*, w tym funkcjonowania punktów *npp* i *npo*, zostały zamieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Tczewie (bip.powiat.tczew.pl – zakładka nieodpłatna pomoc prawna i poradnictwo obywatelskie) oraz na stronie internetowej powiatu tczewskiego – powiat.tczew.pl, jak również zostały przekazane do gmin powiatu celem zamieszczenia na stronach internetowych bądź na stronie BIP oraz zostały upublicznione lokalnych w mediach (prasa i telewizja). Kontrola wykazała zamieszczenie przedmiotowych informacji na stronach BIP: UG Subkowy, UMiG Gniew oraz UMiG Pelplin. Broszury informacyjne dotyczące funkcjonowania punktów *npp* i *npo* dostępne są również w poczekalniach punktów poradnictwa *NPP* i *NPO*. Stosownie do obowiązku wskazanego w przepisie art. 8a ust. 4 pkt 2) *unpp*: „listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa są dostępne w punktach *NPP* i *NPO* na tablicach ogłoszeń, oraz opublikowane są na stronie BIP starostwa oraz gmin, jak również na stronie internetowej powiatu tczewskiego”³⁸. Kontrola wykazała, że obowiązek ten został wypełniony.

Czynności kontrole wykazały, że istnieje możliwość umówienia się na wizytę we wszystkich punktach *npp* lub *npo* za pośrednictwem uruchomionego przez Starostwo Powiatowe numeru telefonu nr : 58 77 34 912, w godz. poniedziałek – czwartek 8.00-15.00 oraz w piątek: 8.00-14.00 oraz za pośrednictwem skrzynki mailowej: punkt@powiat.tczew.pl, a od 1 kwietnia możliwa jest również rejestracja przez internet na stronie internetowej starostwa:

<https://winpp.pl/Tczew/User/Account/Login?ReturnUrl=%2FTczew%2F>³⁹, co stanowi wypełnienie obowiązku określonego w art. 8a ust. 3 *unpp*.

IV. Określenie punktów oraz sprawdzenie czy spełniają wymogi określone w § 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego z dnia 21 grudnia 2018 r. na podstawie oględzin.

Powiat Tczewski działając na podstawie art. 9 ust. 1 *unpp*, w celu realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej zawarł w dniu 18 października 2018 r. porozumienie z Gminą Gniew⁴⁰. Na mocy tego porozumienia usytuowano punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Gniewie, w budynku Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, przy ul. Kusocińskiego 10. Dnia 18 października 2018 r. zostało zawarte porozumienie pomiędzy Powiatem Tczewskim a Gminą Subkowy⁴¹, w wyniku którego określono lokalizację punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w siedzibie Urzędu Gminy w Subkowach, przy ul. Józefa Wybickiego 19a. Ponadto w porozumieniach określono dni a także godziny, w których będą odbywały się dyżury oraz zastrzeżono możliwość wydłużenia pracy prowadzonego punktu na żądanie Starosty Tczewskiego do co najmniej 5 godzin dziennie, zgodnie z art. 8

³⁶ Akta kontroli, str. 693-707.

³⁷ Pismo z dnia 20 maja 2019 r., akta kontroli, str. 547-549, pkt 8.

³⁸ Pismo z dnia 20 maja 2019 r., akta kontroli, str. 547-549, pkt 4 i 5.

³⁹ Pismo z dnia 20 maja 2019 r., akta kontroli, str. 547-549, pkt 6.

⁴⁰ Akta kontroli, str. 126-128.

⁴¹ Akta kontroli, str. 129-131.

ust 6 *unpp*. Kolejny punkt nieodpłatnej pomocy prawnej został usytuowany w Pelplinie, w budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych, przy ul. Sambora 5, na podstawie umowy użyczenia zawartej 18 października 2018 r. pomiędzy Powiatem Tczewskim a Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych w Pelplinie⁴². Pozostałe dwa punkty, które powiat zobowiązany był uruchomić, zlokalizowane zostały w jednym pomieszczeniu budynku Starostwa Powiatowego w Tczewie, przy ul. Piaskowej 2. Prowadzenie tych punktów powierzono: *npp* – radcom prawnym, *npo* – organizacji pozarządowej. Organizacje pozarządowe, które na terenie powiatu tczewskiego prowadzą 3 punkty (*npo* w Tczewie i Gniewie oraz *npp* w Subkowach) wyłonione zostały w drodze otwartego konkursu ofert⁴³ na powierzenie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2019 r.

Punkty świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej zlokalizowane na terenie powiatu tczewskiego:

- 1) Tczew, budynek Starostwa Powiatowego przy ul. Piaskowej 2 (pokój nr 011 na parterze budynku) - punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez radców prawnych według harmonogramu: poniedziałek 13:00 - 17:00, wtorek 11:45 - 15:45, środa 13:00 - 17:00, czwartek 8:30 - 12:30, piątek 8:30- 12:30.
- 2) Pelplin, budynek Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych przy ul. Sambora 5 (pokój nr 013 na parterze budynku) – punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez adwokatów według harmonogramu: poniedziałek 12:30 - 16:30, wtorek 12:30 - 16:30, środa 8:30 - 12:30, czwartek 8:00 - 12:00, piątek 8:00 - 12:00.
- 3) Tczew, budynek Starostwa Powiatowego przy ul. Piaskowej 2 (pokój nr 011 na parterze budynku) – punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie OVUM według harmonogramu: poniedziałek 7:30 - 11:30, wtorek 7:30 - 11:30, środa 7:30 - 11:30, czwartek 13:00 - 17:00, piątek 13:00 - 17:00.
- 4) Gniew, budynek Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Kusocińskiego 10 (pokój nr 39 na parterze budynku) – punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie OVUM według harmonogramu: poniedziałek 8:00 - 12:00, wtorek 8:00 - 12:00, środa 13:00 - 17:00, czwartek 8:00 - 12:00, piątek 8:00 - 12:00.
- 5) Subkowy, budynek Urzędu Gminy przy ul. Józefa Wybickiego 19a (pokój nr 1 na parterze budynku) – punkt nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnej mediacji prowadzony przez organizację pozarządową Zaborskie Towarzystwo Naukowe według harmonogramu: poniedziałek 9:00 - 13:00, wtorek 12:00 - 16:00, środa 9:00 - 13:00, czwartek 9:00 - 13:00, piątek 9:00 - 13:00.

W celu sprawdzenia dostosowania przez powiat lokali, w których prowadzona jest nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, dokonano oględzin wskazanych powyżej lokali. Dokumentami potwierdzającymi wykonanie tych czynności są Protokoły oględzin⁴⁴ zgodnie z art. 27 w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*⁴⁵. Ustalono, że budynki w których usytuowano lokale posiadają rozwiązania umożliwiające dostęp osób niepełnosprawnych (podjazdy dla wózków inwalidzkich). Rozlokowanie punktów na terenie powiatu spełnia określony w art. 8 ust. 10 *unpp* wymóg dotyczący dogodnego dostępu w zakresie połączeń komunikacyjnych. Lokale zostały poprawnie oznakowane zarówno na zewnątrz budynków jak i w widoczny sposób na wewnętrznych drzwiach wejściowych, zgodnie z zasadami określonymi w §5 ust. 3 *rozporządzenia*. Ponadto w poczekalniach znajdowały się wszelkie informacje o rodzajach i zakresach

⁴² Akta kontroli, str. 132-134.

⁴³ Akta kontroli, str. 41-42.

⁴⁴ Akta kontroli, str. 537-544.

⁴⁵ Dz.U. Nr 185, poz. 1092.

świadczonej pomocy, dniach i godzinach przyjmowania, sposobach zapisania się na wizytę, listy jednostek udzielających nieodpłatnego poradnictwa oraz zamknięte, nieprzezroczyste i oznakowane urny na części B kart pomocy, zgodnie z wymogami §5 ust. 4 *rozporządzenia*. Zaznaczyć należy, że dni oraz godziny udzielania pomocy w uruchomionych punktach pozwalają na dogodne korzystanie z niej mieszkańcom w szerokim zakresie czasowym i zostały ustalone zgodnie z art. 8 ust. 3 *unpp*. Lokale, w których przyjmuje się mieszkańców stanowią wyodrębnione pomieszczenia zapewniające dyskretność i poufność, stosownie do §5 ust. 5 *rozporządzenia* przebywanie w nich jest możliwe wyłącznie dla osób uprawnionych. Ponadto lokale wyposażone zostały w wymagane urządzenia: komputer z dostępem do internetu, edytorem tekstów i zainstalowanym systemem informacji prawnej, drukarkę z materiałami eksploatacyjnymi, skaner i telefon. W lokalach znajdowały miejsca siedzące przeznaczone dla osób oczekujących, a także meble umożliwiające bezpieczne przechowywanie dokumentów zawierających dane osobowe, o których mowa w §5 ust. 2 *rozporządzenia*.

Stwierdzone nieprawidłowości	nie stwierdzono
Ocena kontrolowanej działalności	Pozytywna
Zalecenia/Wnioski	
W związku z powyższymi ustaleniami i dokonaną oceną odstępuję od wydania zaleceń.	

WOJEWODA POMORSKI

Dariusz Drelich

